Nh□ng "Năm qu□c t□" liên ti□p làm n□i b□t vai trò quan tr□ng c□a khoa h□c trong vi□c tìm hi□u môi tr□□ng c□a chúng ta, h□□ng t□i s□ phát tri□n và hòa bình. Chúng cho th□y quy□t tâm sâu s□c c□a c□ng đ□ng qu□c t□ v□i các v□n đ□ t□□ng □ng.Chúng cũng nh□n m□nh vai trò d□n đ□u c□a UNESCO nh□ là c□ quan duy nh□t thu□c Liên H□p Qu□c chuyên v□ các ngành khoa h□c.

UNESCO đã làm vi□c su□t c□ năm đ□ t□ ch□c các h□i ngh□ khoa h□c và tri□n lãm du l□ch - đ□t đa d□ng sinh h□c □ trung tâm. Y□u t□ văn hóa cũng đ□□c "t□n d□ng" d□a trên liên k□t ch□t ch□ gi□a s□ đa d□ng văn hóa và đa d□ng sinh h□c. Nh□ng n□ l□c đó đã đóng góp đáng k□ vào k□t qu□ cu□c h□p th□□ng l□ th□ 10 c□a H□i ngh□ các Bên tham gia Công □□c Đa d□ng sinh h□c (COP 10/ tháng 10-2010) t□ ch□c t□i Nagoya (Nh□t B□n). M□c tiêu Aichi cùng v□i Ngh□ đ□nh th□ Nagoya v□ ti□p c□n ngu□n gen và chia s□ công b□ng l□i nhu□n phát sinh t□ s□ d□ng ngu□n gen đ□□c ch□p nh□n

T□i k□ h□p th□ 185 (tháng 10 năm 2010), Ban đi□u hành c□a UNESCO đã quy□t đ□nh kh□i đ□ng m□t ch□□ng trình đ□y tham v□ng v□ đa d□ng sinh h□c, trong đó có tăng c□□ng Ch□□ng trình Con ng□□i và Sinh quy□n (MAB). Ch□□ng trình hình thành vào đ□u năm 1970, đ□t n□n móng cho s□ n□ l□c c□a chúng tôi trong vi□c khuy□n khích nghiên c□u và b□o t□n đa d□ng sinh h□c □ 564 khu b□o t□n sinh quy□n t□i 109 qu□c gia.

Đa d□ng sinh h□c là tài nguyên t□ nhiên c□ b□n nh□t c□a chúng ta. Nó h□ tr□ các quá trình mà chúng ta th□□ng không b□n tâm, ch□ng h□n nh□ ch□t l□□ng không khí, đi□u hòa khí h□u, l□c n□□c, ki□m soát d□ch b□nh, th□ ph□n và ngăn ng□a s□ xói mòn…Con ng□□i khó có th□ t□n t□i khi đa d□ng sinh h□c không phát tri□n. Vì v□y, đa d□ng sinh h□c b□n v□ng là m□c tiêu mà t□t c□ chúng ta cùng h□□ng t□i.

2011, Năm Quốc tế về Hóa học sẽ là bàn đạp cho những tham vọng lớn hơn của chúng tôi trong khoa học. Hóa học có khắp nơi trong cuộc sống hằng ngày – từ thực phẩm chúng ta ăn, quần áo chúng ta mặc đến năng lượng chúng ta sử dụng. Cũng như đa dạng sinh học, hóa học là khái niệm trừu tượng và thường bị quên lãng, do đó chúng ta phải có cách tiếp cận tốt hơn.

Theo sáng kiến của Ethiopia, Liên Hợp Quốc tuyên bố 2011 là Năm Quốc tế Hóa học (IYC 2011) và ủy thác công tác tổ chức cho UNESCO. Chúng ta sẽ nắm lấy cơ hội này để tăng gấp đôi nỗ lực trong các lĩnh vực hoạt động - bao gồm hợp tác khoa học và ngoại giao, xây dựng năng lực nghiên cứu cho đối tác và thúc đẩy chất lượng giáo dục khoa học cho tất cả. Năm quốc tế trùng với kỷ niệm 100 năm ngày Marie Curie nhận giải thưởng Nobel Hóa học. Vì vậy, 2011 là thời điểm lý tưởng để tôn vinh và đẩy mạnh sự đóng góp của phụ nữ trong khoa học.

Khoa học nói chung và hóa học nói riêng là đòn bẩy chiến lược cho sự phát triển. Nó cũng là một tác nhân đáng chú ý của hòa bình, thông qua hợp tác quốc tế giữa các nhà nghiên cứu trên toàn thế giới.

Tiềm năng này của khoa học phải được biết đến nhiều hơn. Chúng tôi sẽ bàn bạc với nhau làm thế nào để sử dụng ý nghĩa trên một cách hiệu quả.

Ví dụ, chúng tôi có thể tập trung vào "hoá học xanh" trong việc phục vụ phát triển bền vững? Khám phá về hóa học giúp chúng tôi chống biến đổi khí hậu và phát triển các nguồn năng lượng thay thế. Hóa học có thể là chất xúc tác nhằm tiếp cận với nguồn nước không bị ô nhiễm - một thách thức đang đến sự ổn định trong tương lai tới nhiều khu vực. Năm Quốc tế về Hóa học cần được hiểu trong bối cảnh Thập kỷ Giáo dục phát triển bền vững (2005-2014) của Liên Hợp Quốc. Trên tất cả, nó phải dẫn đến những quyết định có hiệu quả và phát triển các ứng dụng thực tế.

Làm thế nào chúng ta có thể chia sẻ tốt hơn lợi ích của hóa học? Khoa học và hóa học liên quan tới tất cả chúng ta chứ không hẳn là lĩnh vực độc quyền của các chuyên gia. Ngày nay, chúng tôi phải đẩy mạnh giáo dục khoa học, đào tạo các nhà hóa học tương lai, đồng thời giúp tất cả mọi người có thể đánh giá tác động của hoá học tới cuộc sống. Đó là những viên gạch đầu tiên để xây dựng xã hội tri thức. Chúng ta cũng cần cung cấp các điều kiện thuận lợi nhằm hỗ trợ mọi người tham gia Năm quốc tế.

Trên đây là những mong muốn của tôi cho năm 2011. Một lần nữa, thông qua một loạt hội nghị, chủ đề hóa học sẽ được phổ quát tới các trường học trên toàn thế giới và các quốc gia thành viên. UNESCO phấn đấu đưa Năm quốc tế này trở thành điểm nhấn trong năm 2011./.

Trường Giang (biên dịch)